

Annetaanko porvaripuolueiden ja ryssäläissenaatin tappaa kieltolaki ?

Esittänyt

Milna Sillanpää.

Sos.-dem Puolustojimikunnan kustannuksella.

Köyhälistön herääminen ja kieltolaki porvaripuolueiden vaaliohjelmissa.

Keuhpä ei vielä muistaisi ensimmäisten eduskuntavaalien aikaa. Silloin elettiin kuin kuumeessa. Toiveet täyttivät rinnan, elvyttivät mielen; olihan nyt työväestöllekin avautunut mahdollisuus ottaa osaa valtiolliseen toimintaan ja lakien laadintaan. Suurlakon muistot yhä pitivät mieliä jännityksessä. Köyhälistö nähti aivan kuin yhtäkkiä kasvaneen itsetietoiseksi, tultuaan näkemään joukkovoimansa. Porvaristo taas oli suurlakon jälkeen hämmennyksissä työn jättiläisen äkkinäisestä heräämisestä.

Yleinen äänioikeus teki lopun nelijalkaisesta luokkaeduskunnasta. Porvaristo huomasi, että nyt oli sen pakko, jos mieli säilyttää valta-asemansa, saada joukkoja puolelleen, sillä jos työtekevä luokka yhtä yksimielisesti kuin suurlakon aikana, toimii erillään porvareista, niin silloinhan se saisi enemmistön eduskuntaan. Suurilukuinen alaluokka oli siis nyt tullut vaikutusvaltaiseksi, sentähden sitä herrat rupesivat hyvittelemään.

Tällöin vasta oli porvaristo huomaavinaan, että kansan syvillä riveilläkin voi olla oikeutettuja vaatimuksia ja toiveita. Siihen saakka, kun yleistä äänioikeutta ei ollut, ei porvariston juuri tarvinnut työväestöstä välittää. Mutta kun valmistuttiin ensimmäisiin vaaleihin, tunsivat valtalukat maaperän horjuvan jalkojensa alla. Siksi täytyi heidän ryhtyä näyttämään kansanvaltaisuuden harastajain osaa. Laativat vaaliohjelmat, joissa kilpailemalla luovattiin mitä pisimmälle meneviä uudistuksia. Näillä lupauksilla toivoivat herraspuolueet saavansa vastakaikua köyhälistön luokkaan kuuluvissa kansanaineksissa, joiden piireistä piti saada läänestäjiä.

Vaaliohjelmien tärkeimpiä kohtia oli m. m. yleinen kieltolaki. Työväestö oli erittäinkin suurlakon aikana näyttänyt, mitä se asiasta ajatteli. Silloin kun kansan pohjakerrokset ottivat määräämisvallan, niin heidän ensimmäisiä tehtäviään oli väkijoukkojen sulkeminen. Kansan terve järki käsitti, että väkijoukko

tuottivat sille turmiota. Tämän kaupan mielialan muistaen lupasivat porvaripuolueetkin ajaa kieltolakiasiaa.

Jo ensimmäisten vaalien edellä tapahtuneessa vaalkiihotuksessa pidettiin parhaat vaalipuheet kieltolain välttämättömyydestä. Porvaripuolueet panivat raittiuspuhujansa liikkeelle, ja erittäinkin suomettarelaisen puolueen johtavat henkilöt vakuuttivat puolueensa muka olevan ehdottomasti kieltolain kannalla. Samat miehet köyhälistöä lihakoiden vakuuttivat, että katsoen asian valtiotaloudelliseen puoleen, kieltolaki voidaan toteuttaa, ja että ne viinatulot, jotka jäävät väkijuomaliikkeen lopetettua valtiolta pois, voidaan kyllä korvata muulla tavalla. »Ei mikään uhraus, joka tapahtuu koko kansan hyväksi, ole kyllin suuri» imartelivat ne. Ja samassa sävyssä puhuivat myös nuorsuomalaiset ensi eduskuntavaalien edellä.

Kieltolaki v. 1907 eduskunnan ratkaistavana.

Esityksiä kieltolaista jätettiin eduskuntaan jokaisen puolueryhmän taholta. Unohtumattomasti muistanevat kieltolain ystävät sen lähete keskustelun, jolla asia evästettiin valiokuntaan. Porvariedustajat kiistelivät kovin siitä, kenelle tulee kunnia nyt saatavasta kieltolaista. Silloin piti suomettarelainen edustaja Paasikivi jyrävän puheen, moittien silloista »perustuslaillista» senaattia, joka ei ollut asiasta hankkinut esitystä; nuorsuomalaiset taas senatelivät vakuutuksiaan. Sosialidemokratien taholta kuitenkin jo silloin epäiltiin herrojen hyvää tahtoa, rehellistä mieltä.

Talousvaliokunnassa sitten kieltolaki valmistettiin. Valiokuntakeskustelussa yrittivät eräät porvarit kaikilla mahdollisilla verukkeilla saattaa kieltolakia epäiläväksi. Kuitenkin täytyi heidän äskelsen suuren huutonsa jälkeen se hyväksyä.

Talousvaliokunnan mietinnön eduskuntaan palattua, syntyi taaskin pitkä keskustelu. »Perustuslaillisen» senaatin jäsen, nuorsuomalainen senaattori Ståhlberg — jolla nuorsuomettarelaiset näissä vaaleissa kalastelevat ääniä —, lausui silloin väitteitä kieltolakia vastaan. Tästä jo ilmeni, että »perustuslailliset» alkoivat asiassa livistää jäniksen polkua. Mutta suomettarelaiset teeskentelivät vielä kieltolaki-ystävyyttä. Yksi heidän johtomiehiään, Nevanlinna, pauhasi suuriäänisesti »perustuslaillisen» senaatin saamattomuuden johdosta. Danielson-Kalmarinkin mielestä senaatin menettely oli herättänyt muka »ikävää kummastusta». Ja niin hyväksyttiin kieltolakilan sanottavia vastaväitteitä. Porvarit olivat tekopyhästi dukeutui

neet juhlapukuihin siihen istuntoon, jossa se kolmannessa lukemisessa seisomalla hyväksyttiin. Joku »perustuslaillinen» lienee vakuutuksen »puolitangossa».

Syy, miksi kielto lakia ei oltu porvariston puolelta julkisudessa jo eduskunnassa vastustettu, oli se, että porvaristo, joka tuokin oli tointunut suurlakon opetuksista, oli uudelleen ollut hämmennyksissä sosialidemokratian loistavan vaalivoiton johdosta. Porvaripuolueet pelkäsivät, että jos he jo niin alussa paljastaisivat todellisen kantansa asiassa, menettäisivät he vastaisuudessa lopputkin työläisistä haalitut äänestäjensä. Sen vuoksi ei kielto lakivastaista kantaansa ensi istuntokaudella uskaltanutkaan esittää muuta kuin mainittu nuorsuomalainen senaattori ja jotkut ruotsikot.

Mutta sen sijaan ryhtyivät porvaripuolueiden johtavat ainekset yksin mielin hakemaan verukkeita kielto lain tappamiseksi, turvautuen vehkeilyyn eduskunnan selän takana.

Voi vielä mainita, että porvarien ensi näytös kielto lakiasiaan päättyi juhlamiseen, jossa kynttilöitä sytytettiin ikkunoihin, että kansaa lumoava tunnelma olisi täydellinen. Sitten laskeutui esirippu ja pian seisoi toisen näytöksen edessä, joka paljasti porvaripuolueiden kaksimielisyyden ja kaksinaamaisuuden.

Suomettarelainen senaatti jarruttaa kielto lakia.

Ensimmäisessä eduskunnan hyväksymässä kielto laissa, joka turkoitti lakkauttaa juovutusjuomain valmistuksen myymisen, maahan tuonnin ja kuljettamisen, oli määrätty lopulliseksi lain voimaan astumispäiväksi 1 päivä heinäkuuta 1910. Senaatin, johon nyt oli tullut suomettarelaisen puolueen johtomiehiä, olisi siis pitänyt ryhtyä nopeaan toimintaan asiain järjestämiseksi. Mutta mitä teki se? Sen sijaan, että olisi valmistellut kielto lain voimaan astumismahdollisuutta, ryhtyi se keräämään aineksia, millä herrat voisivat vastustaa kielto lain vahvistamista. Niinpä senaatti antoi teollisuushallituksen tehtäväksi ottaa selvää, kuinka paljon väkijuomatehtailijat vaatisivat korvausta, jos yleinen kielto laki astuu voimaan, ja väkijuomatehtailijat noudattivat auuliisti kehoitusta. Siten saatiin kokoon tuo huikea summa lähes 42 miljoonaa markkaa, joka olisi muka maksettava väkijuomatehtailijoille korvaukseksi, jos heiltä otetaisiin väkijuomain valmistamisen oikeus. Syksyllä v. 1908 oli sanomalehdissä selostus asiasta, josta selville, mistä kaikista korvausta vaadittiin. Tietoja oli saatu 86 olutpanon

molta ja 49 viinapolttimolta sekä yhdeltä hiivatehtaalta. Sensijaan oli 3 panimoa ja 7 polttimoa jättäneet kyselyyn vastaamatta.

Laitostensa arvoa määriteltessään olivat tehtaat laskeneet rahoiksi niihin kuuluvat: »tontit, talousrakennukset, teollisuusrakennukset, höyrypannut ja voimakoneet, seinään tai lattiaan kiinnetyt koneet, irtonaiset tehdaskoneet, irtonaisen kaluston, muut teollisuuslaitteet, vesiputoukset, lähteet ja johdot.»

Samassa selostuksessa on hallituksen ja viinatehtailijain poliittikan kieroutta erinomaisesti kuvaava seuraava kohta:

»Paitsi rakennusten, koneiden y. m. suoranaista arvostelemista oli teollisuushallitus kehottanut niitä, jotka halusivat, sitä paitsi arvioimaan kirjaanviedyn voiton keskiarvon mukaan viimeisiltä 10 vuodelta, tahi jollei laitos ole niin kauan toiminut, siitä ajalta, jonka se on ollut käynnissä, laskettuna korkoa pääomalle 6 prosentin mukaan. Ainoastaan muutamat laitokset olivat lähettäneet sellaisen arvion. Useimmat pidättivät itselleen oikeuden ilmoittaa sillä tavoin lasketun arvon vasta sitten, kun lunastus tulee kyseeseen.

Yksi panimo ja 6 polttimoa oli arvioinut oikeutensa yhteensä 2,920,000 mk:ksi, ja huomautanut, että ne ovat myös lunastettavat.»

Tässä laskelmassa on otettu huomioon, kuten näkyy, ei ainoastaan tehtaat ja tehdaskoneet, vaan vieläpä vesiputoukset ja lähteetkin, joista viinan valmisteiksi käytetty vesi on otettu. Vieläpä toiset ovat katoneet voivansa vaatia hyvitystä siitäkin, että heidän väkijuomain valmistus- ja kauppaamisoikeutensa otetaan. Ahneudella ei ollut siis mitään rajoja.

Tämän yhteydessä voi mainita, että kun kotiviinan poltto kiellettiin, niin silloin ei maksettu korvausta muusta kun viinapannuista, joista sitä annettiin kuparin arvon mukaan. Mutta kotipolton harjottajat olivatkin pikkueläjiä; nyt olikin kysymys suurtehtailijoista, miljoonaliikkeistä, joiden etuja porvaristo ja hallitus yksimielisesti puoltavat.

Kun viinatehtailijoiden vaatimus tuli tunnetuksi, niin silloin Helsingin kaupungin väkijuomakauppiaat jättivät myöskin väkijuomakorvausvaatimuksen siltä varalta, että heidän — »laillinen» etukäynnönä heiltä kiellettäisiin.

Senaatti asettikin sitten valtiokunnan antamaan lausuntoa tehtailijoiden korvausvaatimuksista. Vaan ei valtiokuntakaan voinut olla iljennyt väittää, että tehtailijoille olisi korvausta maksattavana — »kohtuus-syistä».

Ilmeistä on, että kotimainen hallitus näytteli kieltolaki-asiassa, kurjasti osansa viinakapitalistien vaikutuksen alaisena. Sitä liit-
toutuivat suomettarelais-, nuorsuomalaiset »kansallismieliset» ruo-
salaisten viinaporvarien heimolaisiksi. Yläluokan yhteiset ol-
heille koko kansan onnea kalliimpi. Ja muutkin porvarilliset
politiikot tarjosivat auliisti apuaan, osottaaksen kieltolain voi-
maansaattamisen muka mahdottomaksi. Väitteitä kieltolakiä vas-
taan ihan urakalla keksittiin. Niinpä porvarit selittivät, että jos
kieltolaki hyväksytään, niin ei Suomi saisi ulkomaaisia lainoja sen
johdosta, että kieltolain voimaan astuessa ulkomaalaisten väkijuo-
main tuonti Suomeen kiellettäisiin. Porvarien mielestä siis Suo-
men kansan pitäisi juoda, jotta sitä uskottaisi kykeneväksi lainaa
maksajaksi! Eikö väite tunnu suurelta ivalta! Vieläpä selitettiin,
että voi muka syntyä kansainvälisiäkin selkkauksia kauppasopimuk-
sien johdosta. Porvarit väittivät jo asian ollessa esillä valio-
kunnassa ja sittemmin väitettiin myös hallituksen taholta, että väki-
juomaliikkeen ylläpito hiivan valmistuksen vuoksi oli muka välttä-
mättömän tarpeellinen. Tuon verukkeen johdosta alkoi kansa
nimittää silloista senaattia hiiva-senaatiksi.

Nämä kaikki väitteet lopulta osottautuivat keksityiksi valheiksi,
joiden ainoa tarkoitus oli kieltolain tappaminen.

Erittäinkin suomettarelaisen puolueen petturuus ilmeinen.

Kun senaatista ei kuulunut mitään esityksiä kieltolain valmis-
tuksista, niin v. 1908 eduskunnassa tehtiin välikysymys ja sen
yhteydessä tapalituneessa keskustelussa ilmeni kieltolain kohtalo.
Senaatin edustaja ei vastannut oikeastaan mitään, kiertäen kaartuen
vain selitti, että he muka tekevät voitavansa. Sosialidemokratien
puolelta paljastettiin silloin asian todellinen tila. Huomautettiin
miten suomettarelaisen puolueen johtaja Danielson-Kalmari jo
aikasemmin oli puheessaan lausunut »että on mahdollista, että ul-
koapäin tulevat esteet ovat niin suuret, että ne tekevät lain aikaan-
saamisen mahdottomaksi.» On mahdollista, että hallitus tulee
huomaamaan, oli Danielson-Kalmari sanonut, että ehdotus sellai-
senaan tulee sisältämään semmoisia määräyksiä, ettei hallitus voi
ottaa edesvastuulleen ja ehdottaa hallitsijalle sen vahvistamista.

Vaikka tämä Danielson-Kalmarin kanta kieltolaki-kysymyksen
nähdessä oli suomettarelaisen puolueen tiedossa, niin siitä huoli-

matka mainittu puolue hyväksyi Danielson-Kalmarin menon sa-
naattiin ja niin olleen asettui Danielson-Kalmarin mielipiteiden
taakse.

Keskustelussa todettiin niinkään, miten suomettarelaisen puo-
luen edustaja, kauppa- ja teollisuustoimituskunnan esittelijäsihteeri
Listo, olisi suunnitellut uutta kieltolakiesitystä, joka lepäisi koko-
maan toisilla perusteilla kun esilläoleva. Siitä huolimatta nautti
koko puolueensa luottamusta täydelleen.

Vielä todistettiin, miten porvaripuolueet vastustavat kieltolaki-
sääntönsä kapakkaporvariston hyödyn kannalta.

Ja kuten oli aavistettu, niin senaatti sittemmin ehdottikin kielto-
lain hylättäväksi. Eikä tämä katala teko nostanut mitään myrskyä
porvariston sanomalehdissä. Suomettaren päätoimittaja Nevanlin-
nakin siunasi tapahtuman vaihtololla, koska vikapäänä olivat oman
puolueen senaattorit, samat, jotka itse olivat eduskunnassa olleet
kieltolakia hyväksymässä. Näin tapahtui kieltoain kavaltaminen,
joka teko kokonaisuudessaan on sellainen, että kielessämme tuskin
löytyy kyllin voimakkaita sanoja sen tuomitsemiseksi. Ikuisiksi
häpeäksi silloiselle senaatille kutsuukin kansa siitä lähtien väki-
juomia »kalmariniliemeksi».

Porvarilliset tekosestaan tilillä.

Kieltoain hylkääminen herätti jonkunverran liikettä porvaril-
listen mukana kulkeneitten työläisten piirissä. Ne porvarillisten
äänestäjät, jotka olivat ottaneet herraspuolueitten kieltolakilupaukset
täydestä todesta, eivät voineet kieltoain kavallusta äänettömyydellä
sivuuttaa. Niinpä oli suomettarelaisella puolueella täysi työ pestä
johtajiaan puhtaiksi valitsijainsa edessä. Että tyytymättömyyttä löy-
tyi, todistaa vaalien aikana v. 1909 Uudessa Suomettaressa julaistu
haikea valitus, josta liitämme tähän seuraavat kohdat:

»Mutta se on viheliäistä, että omiin riveihimme alkoi hiipiä
heikkous ja epäluulo omia mielisiä kohtaan sen johdosta, että
viholliset tapansa mukaan ampuivat heihin myrkytettyjä nuolia.
'Suomalainen puolue on pettänyt kieltoain', 'Suomalainen puolue
on hyljännyt ohjelmansa', 'se on rikkonut kansalle antamansa lu-
paukset', 'kuka meistä nyt enää kehtaa näyttää silmänsä kansalle' j.u.e.»

Ja kirjoittaja jatkaa:

»Kun sellaista puhetta kuuli omassa keskuudessamme, silloin
ei voinut olla kysymättä, onko routavuosien hornanhenget herä-

neet hylsestä haudastaan ja taaskin huokuneet keskuuteemme pelkuruuden myrkyä?»

Kuten edellä olevakin osoittaa, rupesivat porvarillisten vaalilupauksiin luottaneet äänestäjät kapinoimaan johtajiaan vastaan, jonka vuoksi heidän leirissään tulikin hätä, miten tehdä, miten kyetä selittämään kansalle johtomiestensä menettelyä oikeaksi.

Sellainen selittely olikin mahdotonta, sillä itse asiassa ei senaatti ollut hylkäävän lausuntonsa perustelussa voinut tuoda kieltolain vastaan yhtään uutta syytä, joita ei olisi jo tunnettu ja asiantuntijain lausunnoilla aikasemmin kumottu. Näitä syitä esitti, kuten jo kerroimme, v. 1907 eduskunnassa senaattori Ståhlberg ja pöytävaltuutetut m. m. suomettarelaisen puolueen johtomiehet, kuten heidän lausunnoistaan kuultiin, ne syyt voitettavina. Mutta kun samat herrat tulivat itse senaattiin, muuttui ääni kellossa, eivätkä enää pelänneet »vetää päällensä kansansa kirousta».

Sosialidemokratien puolelta ei kuitenkaan voitu sallia noin törkeän teon tapahtua arvostelutta. Niinpä tehtiin v. 1909 eduskunnassa asiasta hallitukselle välikysymys. Hallituksen taholta vitkastettiin siihen vastausta ja vasta istuntokauden lopussa ilmoitettiin, että hallitus ei tule laisinkaan välikysymykseen vastaamaan. Kieltolain kavaltajat siis muun pahan lisäksi antoivat rypääläissenaatille esimerkin siitä, kuinka hallitus saattaa heittäytyä täysin välinpitämättömäksi eduskunnan tahdon suhteen.

Eduskunta säätää toisen kieltolain.

Kun kieltolain voimaanastumisaika oli jo alvan käissään, ja kun kaikista päätteestä näytti siltä, että senaatti porvariston kannattamassa aikoi jarruttaa sitä yli voimaanastumisaajan, jätti sosialidemokratien ryhmä v. 1909 eduskunnalle uuden esityksen kieltolain muuttamisesta. Suomettarelaisetkin katsoivat vielä olevansa pakoitetut seuraamaan tätä esimerkkiä. Mutta nuorsuomalaiset olivat jo siirtyneet kunnallisen kieltolain kannalle, ja ruotsikot olivat jyrkästi koko kieltolain muuttamista vastaan. Se hämmennys, minkä työväen esiintyminen suurilakossa oli porvariston keskuudessa aikaansaanut, alkoi hävetä. Suomen herraskoplien luottamus kasvoi, kun työväen järjestöjen ja valtiollisten äänestäjien numerollinen voima ei nyt jaksanut edelleen kasvaa, ja kun samalla rypääläinen taantumuskin rupesi »selviämään» vallanpitäjien voimaksi. Tämä kaikki vaikutti senaatin päätökseen.

vareita niin paljon, että he uskaisivat peräytyä aikaisemmin antamista lupauksista. Tosin peräytymistä ei tehty vielääkään aivan julkiseksi, se olisi ollut sentään liian uskallettua. He olivat olevinaan kieltoain kannalla, siten edelleen vetäkkeen työväisjärjestäjiään nenästä.

Asia meni valiokuntaan, missä porvaristo koitti etsiä kaikkia mahdollisia syitä sen vastustamiseksi. Esitetyille syille ei kuitenkaan löytynyt todellista perustetta, joten kieltoain sosialidemokratian painostamana valiokunnassa sekä myös eduskunnassa tuli läpääjetyksi, vaikka tosin muutamissa kohden hieman heikompana kun ensimmäinen kieltoain.

Porvarien julkeus lisääntyy.

Tämän eduskunnan hyväksymään toisen kieltoain kohtalo ole muodostunut paremmaksi kuin ensimmäisenkään. Yhä maan se senaatissa, sitä ei ole edes hallitsijalle esitetty.

Nykyisen ryssäliissuomettarelaisen senaatin läheiset suhteet väkijuomatehtailijoihin ovat sen sijaan tulleet eri tapausten yhteydessä ilmi. Niinpä lakkautti senaatti, väkijuomatehtailijain kullisien takaisen vaikutuksen ja rautatiehallituksen auhdien neuvojen nojalla, enemmän voimaansaadun kielion kuljettaa väkijuomia rautateitse maaseudulle. Tästäkin raittiuden vastaisesta hallituksen menettelystä teki sos.-dem. ryhmä väkikyselyn v. 1910 valtiopäivillä, mutta suvaitsi hallitus olla kyselyyn vastaamatta.

Yhä julkisemmin alkoikin porvarislehdissä ilmetä ääniä kieltoain vastaan. Sillä taantumuksellisten hankkeitten onnistumiseksi täytyi porvarien ruveta vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen. Rahtiusmielisyyden naamari oli tällöin paras ja sokaisevin ase. Siihen rupesivat siis viinaksien ystävät verhoutumaan. Niinpä toiset teistä raittiuden nimessä vaativat muutoksia voimassa oleviin väkijuomalakeihin, taltuttaakseen yleistä mielipidettä tiukaväiselle »väkijuoma-asetusten uudistusten» tielle. Eivät herrat edes maltaneet odottaa kieltoain lopullista kohtaloa, kun jo sen suuntaisia aloitteita tekivät v. 1912 eduskunnalle, jossa osa niistä sitten tuli porvarein enemmistöllä hyväksytyä.

Kansan riistäminen väkijuomaveroilla ja valtiovarain väärinkäyttö.

Tällä välin oli väkijuomakysymys suostuntain yhteydessä myöskin tullut tavallaan uuteen vaiheeseen. Yhtenä keinona alkoholipitoisten juomien käytön vähentämiseksi pidettiin väkijuomaverojen korotusta. Niinpä mallassuostunta korotettiin 1:20 p:stä ensin 4 ja sitten 8 m:kkään kymmeneltä kilolta maltaita, sekä tehtaan polijaveroksi asetettiin ensin 3,000, joka sittemmin korotettiin 10,000 m:kaan vuodessa. Viinaveron korotettiin niinkään 1:20 p:stä 2 markkaan litralta. Sosialidemokratit hyväksyivät silloin tuon korotuksen, toivoen sen kautta verran ehkäistävän väkijuomatulvaa.

Tämä verojen korotus, joka ainoastaan vähässä määrässä vähensi väkijuomakulutusta, kohotti sen sijaan väkijuomista tulevaa suostuntaveroa melko paljon. Täten muodostuivat väkijuomasuostunnat yhdeksi valtion tärkeimmäksi tulolähteeksi, jota hallitus käyttää aseenaan kieltolain hyväksymistä vastaan. Paloviina- ja anniskeluverosta sekä tisleeraus- ja tarkastusmaksuista sai hallitus eri vuosina seuraavat veromäärät:

v. 1902	5,664,000	markkaa
» 1903	5,172,000	»
» 1904	5,488,000	»
» 1905	7,149,000	»
» 1906	6,718,000	»
» 1907	7,266,000	»
» 1908	7,761,000	»
» 1909	9,700,000	»
» 1910	10,381,000	»
» 1911	6,800,000	»

Valtion osuus anniskelu- ja vähittäismyyntiyhtiöitten voittovaroista oli v. 1911 sen lisäksi 1,012,000 markkaa.

Mallasjuomaverosta taas oli puhdas tulo:

v. 1906	739,000	markkaa
» 1907	887,000	»
» 1908	1,722,000	»
» 1909	2,212,000	»
» 1910	2,538,000	»
» 1911	2,836,000	»

Sitäpaitsi on ulkomaalta tuotujen väkijuomain kulutus huomattavasti lisääntynyt, joten valtion siitä saamat tulliverot ovat myös runsaasti kohonneet tehden v. 1912 noin 5,068,000 mk.

Näin on väkijuomista koitua kansan varojen kulutus viime vuosina vaan lisääntynyt, synnyttäen yhä enemmän puutetta ja hätää köyhän väestön keskuuteen. Joskin itse käytetyn alkoholin määrä on hieman vähennyt, niin katsoen juoppoudessa menetettyyn ajan, voimien ja varojen hukkaan, ei väkijuomakurjuus itse asiassa ole vähentynyt.

Sen sijaan on hallituksen väkijuomatulot kasvaneet vuosi vuodelta varsin huomattavasti, kuten edellä olevat numerot osoittavat ja siten väkijuomaliike tullut vallassaolijoille yhä hyödyllisemmäksi. Sanomattakin on selvää, että mitä enemmän hallitus saa tuloja väkijuomaliikkeestä, sitä väkinäisemmin se tulee asettumaan kieltolain kannalle. Mistä varat valtion kassakirjstuun suostuntaveron tilalle sitten, jos kieltolaki hyväksytään? kysyy hallitus.

Toisaalta ei hallitus enään ole vähääkään välittänyt eduskunnan päätöksistä valtiovarain käyttöön nähden. Se ryösti piittinmiljoonat, jättäen suuren osan eduskunnan päättämiä sivistysmäärärahoja käyttämättä ja etupäässä juuri niitä rahoja, joista olisi ollut köyhälistöllekin jonkun verran hyötyä. Sen sijaan tuhlausti hallitus yhä »auliimmasti» valtion varoja virkamiesten palkkojen korotuksiin ja eläkkeisiin, poliisiarmeijan lisäämiseen, painohallitusviraston ylläpitämiseen ja muiltoin mustiin tarkoituksiinsa. Käytäten valtion varoja siis pääasiallisesti työväkeä vahingoittaviin tarkoituksiin.

Nämä tietäen, nousi sos.-dem. ryhmässä kysymys, voidaanko hallitukselle, joka ilmeisesti valtaansa väärinkäyttäen halveksii eduskunnan päätöksiä, voidaanko sille myöntää suostuntavaroja, etenkin kun valtion vakituiset tuloikin kyllin riittävät valtion säännöllisiin menoihin?

Toisaalta kyllä otettiin huomioon, että jos suostunnat kielletään, niin voivat väkijuomat halveta, joka taas ehkä vaikuttaisi, että juoppous lisääntyisi. Oli siis punnittava, mikä menettely olisi oikeampi, myöntääkö kansan sortajahallitukselle varoja, jotka se käyttää työväelle vahingollisiin tarkoituksiin, tai kieltääkö suostunnat.

Todellisuudessa pitäisi suostuntain kiellon merkitä samaa kuin viinanvalmistamiskiellon, sillä paloviina-asetuksen 1 § sanotaan että »paloviinaa on oikeutettu polttamaan jokainen Suomen kansalainen määrättyjä sääntöjä noudattamalla ja veroa vastaan.» Jos siis pää-

lettään. ettei viinaveroa kanneta, ei myöskään voida viina valmistaa, sillä asetus sanoo nimenomaan, että viinaa saa polttaa *veroa vastaan*. Jotkut lakimiehet ovatkin asiasta kirjoittaessaan selittäneet asian niin olevan. Mutta toiset porvarilliset raittiusaatetta ajavat lakijuristit, vieläpä kristillinen raittiussankari tohtori Matti Helenius-Seppäläkin, riensivät selittämään jo etukäteen, että edellä mainittu hintulkinta on vääärä. Sen sijaan selitti kristillinen raittius-tohtori ynnä useat lakijuristit, että jos suostunnat kielletään, jää viina-kehittäjille oikeus valmistaa viinaa edelleenkin ja ilman veroa. Nämä lain selittäjät tekivät selityksellään suuren palveluksen sekä hallitukselle että viinaporvareille. Ja onhan tämä ymmärrettävissä porvarilliselta raittiuskannaltakin katsoen, sillä jos viinaverot loppuisivat, niin ehkä loppuisi »Raittiuden ystäväiltäkin» valtioapu. Ja mistähän raittiusvirkaillijat silloin saisivat niinkään hyvätuloisia virkoja, kuin heillä nykyään on?

Suostuntain kieltola on myös vastustettu sillä, että jos hallitukselle ei myönnetä varoja, niin hallitus voi kieltää kaikki sivistystarkoituksiin määrättyt varat, vieläpä voi ryhtyä varoja keräämään uusilla omavaltaisilla keinoilla, kuten elintarvetullien korotuksilla y. m.

Mutta vaikka porvarit ovat suostunnat myöntäneet, on hallitus sillä huolimatta jo nyt kieltänyt osan sivistystarkoituksiin määrättyistä rahoista. Samoin valmistele hallitus parhaillaan uusia tullikorotuksia, jotka kohottaisivat elintarpeiden hintoja suunnattomasti ja jotka tuottaisivat hallitukselle yhä uusia kymmenmiljoonia.

Kaikkia näitä eri näkökantoja punnitessa, täytyy jokaisen ajattelevan ihmisen myöntää, että varojen myöntäminen etenkin nykyiselle hallitukselle on rikos, ja että suostunnat siis ovat kiellettyvät. Tämä puoli kysymystä on tällä hetkellä painavampi kuin se, että juoppous mahdollisesti jonkun verran lisääntyisi väkijuomaveron poistussa. Tehtalijain ahneus toisaalta kyllä takaa, ettei väkijuomat ainakaan kovin suuresti halpenisi.

Suostuntain kieltokannan hyväksyi sos.-dem. puoluekokous v. 1911, josta ajasta lähtien sosialidemokratit eduskunnassa ovat asettuneet suostuntain kiellon kannalle. Porvaristo on kuitenkin edelleen suostunnat myöntänyt, hyväksyen siis ryssäläisensäntin menetellyn varojen käytön suhteen, samalla vetääkseen hallitukselle tuloja väkijuomallikkeesta ja säilyttääkseen kieltolain hyväksymisen esteeksi väkijuomaverot.

Porvarilliset ovat sosialidemokratien suostuntakiellon johdosta alkaneet huutaa, että sosialidemokratit eivät muka olekaan kiello-

lain kannattajia, kun he koittavat kieltää suostunnat ja siten halventaa väkijuomain hinnat. Edellä olemme jo esittäneet miten porvaristo on pettänyt valitsijansa kieltolakikysymyksessä. He eivät uskalla esittää rehellistä kantaansa, vaan uskottelevat toista ja kelevät toista. Eräs suomettelaisen puolueen eronnut edustaja äskettäin sanomalehdissä lausuihin, miten heille maalaisedustajille johtajat opettivat, ettei tarvinnut välittää vaalilupauksista, vaan saapi toimia niitä vastaan.

Väkijuomapolitiikassa ovat hallitus ja porvaristo yksimielisiä. Hallitus tarvitsee veroja ja porvaristo ansaitsee väkijuomaliikkeestä mahdollisia tuloja. Ja heille on vielä yhteistä sekin, että väkijuomaliike heikentää sosialidemokratian puolueen voimaa. Sillä ymmärtää, miksi porvaristo niin auliisti myöntää muka vihaamaalleen hallitukselle varoja ja miksi hallitus niin auliisti suostuu viinaporvarien anomuksiin, kuten väkijuomain kuljetuskiellon kumoamiseen, y. m.

Suostuntain kieltö poistaisi myös hallituksen puolelta pahimman esteen kieltolain hyväksymiselle, sillä jos hallituksella ei olisi mitään tuloa väkijuomista, ei sillä olisi juuri sanottavaa syytä vastustaa kieltolain voimaan pääsemistä.

Silloin kun hallituksella ei olisi väkijuomaliikkeestä tuloja, mutta sensijaan suunnattomasti menoja, kuten poliisijärjestelmän ylläpitämiseen, vankiloiden ylläpitoon y. m. sellaisia menoja, jotka joutuvat suurimmaksi osaksi juuri väkijuomaliikkeestä, niin eiköhän hallitus tulisi huomaamaan, että sillekin on edullisempaa kieltolain kun kapakkakarjan kaitseminen.

Suostuntain kieltökanta on siis lopultakin oikea raittius- ja kieltolakikanta.

Juoppous ja rikollisuus.

Seistessämme nyt siinä käännekohtassa, jolloin kieltolain asian ajaminen on mill'ei yksinomaan sosialidemokratien harteilla, porvarispuolueiden siitä luovuttua, tunnemme samalla, että yhtä kipeästi kuin suurlakon jälkeen vielä tänäkin päivänä kaivataan kieltolakia. Rikostilasto esittää huimaavia numeroita rikollisista, jotka ovat juopuneessa tilassa tehtyjä. Katalasti ovat porvarit, peittääkseen tätä paheiden mätähaavaa ja saadakseen mielellynnetytyiksi, vedonneet siihen, ettei virallinen juoppousrikosten tilasto ole viime vuosina noussut, pikemmin päinvastoin. Tämä

tempu on kuitenkin silmäinkääntöä. Poliisin kanssa selkkauksin joutuneiden juoppojen luku riippuu suuresti siitä, miten poliisi etenkin suurkaupungeissa toimii. Eri vuosina poliisi-johdon ollessa eri käsissä vaihtelee sentähden juoppousrikollisten luku joko jonkun verran eneten tai väheten. Mutta yhteistä eri vuosille on, että se luku on yleensä suuri. Niinkään vankiloista hankitut tiedot osoittavat väkijuomain suurta osallisuutta rikoksien. Ja sen taasen kaikki tiedämme, että rikosten teille suistuneita on enää perästäpäin vaikea nostaa. Polstottakoon siis rikosten syitä, tukottakoon ihmisen ymmärrystä ja tuntoa sokaisevat viinalähteet. Siihen me sosialidemokraatit juuri kieltolaila pyrimme.

Alas siis kieltolain vastustajat, jotka tahtovat hukuttaa kansan rikoksiin ja kurjuuteen!

Juoppous ja kurjuus.

Herrassluokan välinpitämättömyyden kieltolain toteuttamisen suhteen voi ymmärtää, kun ajattelee että eihän heihin väkijuomain tuottama turmio niin koske kuin syviin riveihin. Alkoholismi on m. m. keuhkotaudin liittolainen, keuhkotauti muutoinkin juuri työvään kurjissa asunto-oloissa leviää. Rikkailla on keinoja sen vastustamiseksi, siksi he eivät välitä luopua väkijuomien nautinnosta.

Alkohooli on huumaavaa myrkyä, sen synnyttämä juomahimo saa parhaiten jalansijaa huonosti ravituissa, muuten kolkoissa oloissa elävissä ihmisissä. Niin suotavaa kun onkin, että yksityistä vakaumuksen tietä koetetaan saattaa ihmisiä karttamaan väkijuomia, ei parhainkaan valistustyö voi pelastaa tuhansia ja yhä tuhansia joutumasta lukuisain, valoisuudellaan ja komeudellaan houkuttelevain kapakkain uhreiksi.

Yläluokka sekin käyttää runsaasti väkijuomia, mutta sen yksilöt turvautuen yhteiskunnallisiin asemiinsa ja varoihinsa välttyvät pahemmilta seurauksilta. Juoppouden seuraukset: perheonnen menetys, puute, terveyden ja tarmon hukkaaminen, kaikinpuolinen rappeutuminen, perillisten ruumiillinen ja henkinen vajavaisuus, sekä raastuminen, tulevat raskaimmin juuri kansan pohjakerrosten osaksi.

Ei voida millään mitata väkijuomakurjuuden tuottamia kärsimyksiä!

Meidän ei tarvitse enään jatkaa väkijuomahirviön ansioluetteloa. Liika syvästi sen tunnemme, sillä joka päivä tuo siitä todisteita. Mutta siinä juuri onkin porvarien ja meidän elämänymmärryksen vastakkaisuus, että he katselevat kylminä alaluokkaa häntä — koko yhteiskunnallista tuskaa, mutta me emme niinä saata tehdä. Meitä velvoittavat yhteiskunnalliset epäkohdat väsymättömään työhön niitten poistamiseksi.

Kieltolain merkitys raittiuden edistäjänä.

Pääsyynä väkijuomain nauttimiseen on toiselta puolelta totuttu tapa ja toiselta puolen juomahimo, joka väkijuomain käyttämisessä kasvaa. Väiillisiä syitä sitten löytyy monia, mutta varmaa on, että ellei väkijuomia olisi saatavissa ja tarjolla, juopottelu tulisi poikkeustapaukseksi, kun se sensijaan nykyään on aivan yleistä. Väkijuomatarve nimittäin ei ole ihmisluonnossa sellaisenaan, vaan syntyy se kiihotuksella. »Kohtuullisen» ja kohtuuttoman väkijuomakäytön välillä taasen on vaikeaa vetää rajaa ja sitäpaitsi on todistettu, että väkijuomat ovat terveelle ihmiselle tarpeettomat, jopa »kohtuullisestikin» nautittuna vahingolliset. Kun sitäpaitsi väkijuomain turmiolliset seuraukset kohtaavat raskaasti koko yhteiskuntaa, niin on yhteiskunnalla ei ainoastaan oikeus vaan velvollisuus asettaa alkohoolimyrkky apteekin lukkojen taakse, kuten muutkin myrkyt ovat asetetut.

Kieltolaille tulisi olemaan arvaamattoman suuri merkitys kansan raitistuttamisessa. Kun jokainen päihtymistapaus kieltolakivaltiossa saattaisi asianomaisen lain valvojien kanssa tekemiseen, niin kävisi juomahimon uhreille vaikeaksi himonsa tyydyttäminen. Vähinkin yritys valmistaa tai kaupitella alkohoolijuomia joutuisi heti rangaistuksen alaiseksi. Ja vaikkakaan kieltolaki ei yhdellä haavaa voisi kaikkea juoppoutta lopettaa, niin se antaisi kuitenkin kuolettavan iskun väkijuomapeikon ruumiiseen. Kodit saisivat tuhansissa tapauksissa pitää isänsä ja poikansa, joita ei enää kappakka houkuttelisi. Kieltolakivaltiossa kasvaisi kansan tarmo ja me sosialidemokratit näkisimme ilolla, miten köyhälistön sankat joukot selvin päin, elpynein voimin omistaisivat alkansa jaloon, oman luokkansa kaikinpuolista vapauttamista tarkoittavaan työväen taisteluun. Mutta juuri kansan raitistumista, sen henkisen tarmon kasvamista pelkäävät porvarit ja siksi he kieltolakia vastustavat.

Työväki, vaatikka kieltolaki voimaan!

Jo edellä esitetystä on selvennyt, että porvarit ovat kieltolaki-ohjelmallaan ajaneet itsensä vararikoon. Ei siitä syystä enään syvissä riveissä löytynä niin yksinkertaisia, jotka enään heidän mielikjottamlaan vaalivekseleitä uskoisivat.

Huolimatta tähänastisten kieltolakipuuhien kovasta kohtalosta, ou kieltolain vaatimus siksi syvään juurtunut satojen tuhansien kansalaisten sydämiin, ettei sitä mikään mahti voi hävittää. Sen-tähden nousee eteemme kysymys: mitä on sen hyväksi tehtävä, ja vastans kuuluu: tässäkin asiassa on kansan pohjakerrosten turvauduttava omiin voimiinsa. Köyhälistön oma puolue, sosiaalidemokratinen puolue, ajaa edelleenkin rehellisesti kieltolakiasiaa. Se on ollut eduskunnan omanatuntona kieltolakikysymyksessä. Jokai-sen köyhälistöön kuuluva voi tukemalla köyhälistöpuolueen val-tiollisia ja ammatillisia järjestöjä, paisuttaa kieltolakia ja muita yhteiskuunnallisia uudistuksia vaativaa joukkojen voimaa.

Kestäkäämme siis taistelussamme kieltolain vaatimuksen takana! Pitäkäämme huoli siitä, että ainoa todellinen kieltolakipuolue, so-siaalidemokratinen puolue, tukee edelleenkin kyllin lukuisena edus-kuntaan valvomaan kieltolain kohtaloa. Ja olkaamme vakuutetut, että köyhälistön luokkatalstetun voitolla on viihdoin koittava päivä, jolloin tuo, niin kallis kieltolaki on nouseva haudastaan ja kan-san tahdosta voimaan astuva!

Ben päivän lähenemistä edistetään sosiaalidemokra-tian vaalivoitolla.